

Liderii CNSM au discutat cu ministrul român al Muncii probleme actuale >> p.2

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

Sindicaliștii FSCM au făcut bilanțul și au aprobat o nouă strategie pe cinci ani >> p.4

Actual

Au stabilit prioritățile pentru 2023

Prioritățile CNSM și ale MMPS în domeniul social-economic pentru 2023 au fost discutate, recent, în cadrul întrevederii dintre sindicaliști, în frunte cu Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM, și Alexei Buzu, ministrul Muncii și Protecției Sociale. >> p.3

Tinerii, viitorul FSLC și al societății

Tinerii sunt prezentul și viitorul țării, iar în domeniul culturii este o necesitate stringentă de specialiști tineri, care trebuie să fie motivați pentru a profesa aici, acasă. >> p.5

Consultațiile economistului și ale juristului >> p.6

„Nufărul Alb”, locul la care dorești să mai revii

Pacienții care au vizitat măcar o dată acest loc și au beneficiat de serviciile oferite de medicii de la sanatoriu, rămân cu marea dorință în inimă de a reveni iar și iar la „Nufărul Alb”. >> p.7

Pe 15 februarie este Ziua comemorării celor căzuți în războiul din Afganistan.

La maternitățile din Chișinău au fost aduși pe lume 56 de bebeluși ucraineni

„Republica Moldova a primit cei mai mulți refugiați ucraineni dintre statele din regiune

De la invadarea Ucrainei de către Rusia, 56 de copii ucraineni s-au născut în spitalele municipale din Chișinău. De asemenea, 582 de refugiate gravide au fost monitorizate de medici. Grație sprijinului Organizației Internaționale pentru Migrație Chișinău, femeilor care au născut le-au fost repartizate pachete cu scutece și hrană pentru bebeluși.

De la 24 februarie 2022, peste 100 de gravide s-au aflat la tratament în condiții de staționar în spitale-

le municipale (IMSP Spitalul Clinic Municipal „Gh. Paladi”, Maternitatea Municipală nr. 2), fiind înregistrate 56 de nașteri. Copiii refugiaților beneficiază gratuit de aceeași gamă de servicii medicale ca și copiii din Republica Moldova.

„Fiecare gravidă refugiată, ajunsă în spitalele municipale, are propria poveste de viață. Fugind din calea războiului și aflate la Chișinău, ele au nevoie de asistență medicală, monitorizare permanentă și consiliere psihologică. Medicii noștri depun eforturi pentru

siguranța și sănătatea mamelor și a copiilor. Fiind vorba de examenele profilactice, inclusiv monitorizarea dezvoltării copilului, vaccinarea, servicii de asistență medicală primară, specializată de ambulatoriu și spitalicească”, a menționat Angela Cutasevici, viceprimar al municipiului Chișinău.

Prin intermediul Direcției Generale Asistență Medicală și Socială a Primăriei municipiului Chișinău, au fost distribuite pachete cu scutece și hrană pentru copii. Sprijinul este parte a unei donații a

Organizației Internaționale pentru Migrație Chișinău.

Republica Moldova a primit cei mai mulți refugiați ucraineni dintre statele din regiune. Sindicatele au fost printre primele instituții din Republica Moldova care au sărit în ajutorul refugiaților din Ucraina. La sanatoriile aflate în gestiunea CNSM, „Codru”, „Bucuria-Sind” și „Nufărul Alb”, au fost cazate câteva sute de persoane care au fugit din calea războiului, acestea având toate condițiile, beneficiind inclusiv de îngrijire medicală.

2023 ABONAREA CONTINUĂ

DRAGI CITITORII!

Sperăm foarte mult să rămânem împreună și în 2023, fiindcă doar astfel putem face o publicație de calitate.

Abonament: 1 lună - 25,80 lei; 3 luni - 77,40 lei; 12 luni - 283,80 lei.

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 2

Întrevedere

Liderii CNSM au discutat cu ministrul român al Muncii probleme actuale

Președintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM), Igor Zubcu, a avut, la sfârșitul săptămânii trecute, o întrevedere cu Marius-Constantin Budăi, ministrul Muncii și Solidarității Sociale din România, care s-a aflat într-o vizită de lucru în Republica Moldova. La întrevedere au participat Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM, reprezentanți ai Inspecției Muncii din România.

Subiectele vizate în cadrul întrevederii s-au referit la reforma Inspectoratului de Stat al Muncii și preluarea de bune practici în domeniul securității și sănătății în muncă, perfecționarea legislației muncii, implementarea actelor normative internaționale în domeniul muncii, fortificarea dialogului social, protecția lucrătorilor migranți care muncesc în cele două state.

Totodată, părțile au discutat despre modalitatea de implementare a prevederilor Directivei Parlamentului European și a Consiliului privind salariile minime adecvate în

Uniunea Europeană, în ceea ce privește acoperirea cu negocierile colective, implementarea prevederilor Convenției OIM nr. 161 privind serviciile de sănătate ocupațională, activitatea Consiliului Economic și Social din România, desfășurarea procesului de consultări și negocieri colective în cadrul întreprinderilor din Republica Moldova.

„Am discutat mai multe chestiuni ce vizează raporturile de muncă, dialogul social și parcursul de integrare europeană al Republicii Moldova. Am primit asigurări din partea ministrului Muncii și Solidarității Sociale din România, Marius-Constantin Budăi, că Guvernul României ne va sprijini pe calea integrării în Uniunea Euro-

peană”, a specificat Igor Zubcu, președintele CNSM.

La rândul său, Marius-Constantin Budăi a subliniat importanța dezvoltării parteneriatului social în Republica Moldova, acordat la valorile și practicile Uniunii Europene, și și-a arătat deschiderea de a dezvolta relații de colaborare, inclusiv prin implementarea unor proiecte comune în domeniul protecției social-economice a salariaților.

Precizăm că, în luna decembrie 2022, președintele CNSM, Igor Zubcu, împreună cu Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM, au discutat, la București, cu președintele Camerei Deputaților, Parlamentul României, Marcel Ciolacu, și cu ministrul Muncii și Protecției Sociale din România, Marius-Constantin Budăi, despre perspectivele dezvoltării relațiilor de colaborare în domeniul formării profesionale.

În context, amintim că, pe parcursul anului trecut, CNSM a dezvoltat intens relațiile de colaborare cu Confederația Națională Sindicală „Cartel ALFA” și Blocul Național Sindical din România.

sindicate.md

Seminar

Reprezentarea și apărarea drepturilor angajaților, o datorie a sindicatelor

Subiecte legate de modificările în legislația muncii pe parcursul anului 2022, salarizarea în sectorul bugetar și cel real, plata indemnizațiilor, condițiile de ieșire la pensie și de reexaminare a pensiilor, au fost abordate, pe 7 februarie, de peste 50 de lideri și activiști sindicali din raionul Anenii Noi, în cadrul unui seminar organizat de Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM).

Obiectivul general al activității a fost de a contribui la consolidarea cunoștințelor și capacităților sindicatelor de reprezentare și apărare a drepturilor și intereselor salariaților. La seminar, în calitate de formatori, au participat Sergiu Morari, consilier principal al CNSM, și Sergiu Iurcu, consilier superior al Departamentului protecție social-economică al Confederației.

Sergiu Morari a adus la cunoștința participanților informații relevante cu privire la modificările și completările operate în Codul muncii prin Legea nr. 243 din 28 iulie 2022, modificările recente ale legislației în domeniul protecției social-economice, inclusiv modificările operate prin Legea nr. 243 din 28.07.2022, pe

care sindicatelor nu le-au susținut, propuneri de modificare a Codului muncii la care s-a renunțat datorită argumentelor aduse de CNSM și de Biroul Internațional al Muncii.

Un subiect aparte, de interes pentru participanții la seminar, a vizat situația legată de incertitudinea în care se află autoritățile publice locale în legătură cu plata sporului în mărime fixă de 1300 de lei pe segmentul bugetar. Sergiu Iurcu a comunicat poziția Confederației referitor la această chestiune, pomenind și de recentul demers adresat de CNSM Ministerului Finanțelor, a vorbit despre pensii, despre indemnizația de îngrijire a copilului.

Daria Bostan, reprezentantă a CNSM în raionul Anenii Noi, a

subliniat că evenimentul a fost util pentru participanți, care au avut posibilitatea să obțină răspunsuri la întrebările pe care le au, să afle despre activitățile desfășurate de CNSM în ultima perioadă în cadrul procesului de consultări și negocieri cu partenerii sociali, precum și obiectivele pentru următoarea perioadă.

Seminarul a fost organizat în cadrul proiectului „Sustinerea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective și a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel teritorial în asumarea rolului lor în mecanismele de consultare colectivă și negocieri”, implementat de CNSM cu suportul Organizației Internaționale a Muncii.

Cor. VP

Demers

Respectarea cadrului legal privind sistemul unitar de salarizare, un imperativ

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM) solicită intervenția Ministerului Finanțelor pentru a se asigura respectarea prevederilor cadrului legal și implementarea măsurilor prevăzute de Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar pentru toți angajații din domeniu, prin acordarea alocațiilor necesare în acest sens. Despre aceasta se arată într-o scrisoare semnată de Igor Zubcu, președintele CNSM, adresată ministrului Finanțelor, Dumitru Budianschi.

„În legătură cu informațiile parvenite de la unii membri de sindicat, care activează în cadrul autorităților publice locale, există incertitudinea că aceștia vor putea beneficia de sporul lunar în mărime de 1300 de lei. Mai cu seamă suntem alarmați de faptul că salariații cu un nivel de retribuire mic nu vor beneficia de majorarea salariului lunar până la 4000 de lei, care reprezintă cuantumul salariului minim pe tară și este o garanție de stat minimă în domeniul salarizării”, se arată în scrisoare.

Mai mult, sindicaliștii își exprimă îngrijorarea în legătură cu informațiile potrivit cărora în cadrul unor autorități publice locale, în legătură cu insuficiența resurselor financiare, ar putea fi suspendată plata sporului pentru cumularea de profesii (funcții) sau pentru îndeplinirea obligațiilor de muncă ale salariatului temporar absent în legătură cu insuficiența mijloacelor financiare pentru acordarea acestuia, fapt ce este inadmisibil și încalcă flagrant drepturile angajaților, care în afară de munca lor de pază îndeplinesc obligațiile personalului temporar absent.

În context, amintim că, prin aprobarea Legii nr. 356 din 29.12.2022 pentru modificarea unor acte normative, au fost operate modificări la Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, care prevăd acordarea sporului lunar în valoare fixă pentru angajații din sectorul bugetar, precum și stabilirea valorii minime a salariului lunar calculat pentru o funcție, cu durata normală, în mărime de 4000 de lei. Conform prevederilor Legii bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359/2022, pentru asigurarea prevederilor cadrului normativ privind salarizarea în sectorul bugetar, a fost aprobată suma de 742 de milioane de lei.

3 ACTIVITATEA SINDICALĂ

Conlucrare

CNSM și Ministerul Muncii au stabilit prioritățile pentru 2023 în domeniu

Prioritățile Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM) și ale Ministerului Muncii și Protecției Sociale (MMPS) în domeniul social-economic pentru 2023, inclusiv propunerile pentru planul de acțiuni al Guvernului pe domeniile muncă/protecție socială, au fost discutate pe 3 februarie, în cadrul întrevederii dintre reprezentanții Confederației, în frunte cu Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM, și Alexei Buzu, ministrul Muncii și Protecției Sociale, însoțit de reprezentanți ai ministerului de resort.

Sindicaliștii au venit cu mai multe propuneri la planul ministerial, care vizează salariizarea în sectorul real și în cel bugetar, sistemul de asigurări sociale, legislația muncii și implementarea standardelor internaționale (Convențiile OIM și Directivele UE) în domeniul muncii, reforma Inspectoratului de Stat al Muncii și necesitatea îmbunătățirii situației în domeniul securității și sănătății în muncă, combaterea economiei informale, dezvoltarea dialogului social.

De asemenea, sindicaliștii au discutat despre stabilirea unui salariu minim unic în mărime de 50-60% din salariul mediu lunar pe economie, conform prevederilor Cartei sociale europene revizuite și Directivei UE privind salariile minime adecvate, despre perfecționarea Hotărârii Guvernului nr. 743/2002 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară, care a fost recent modificată,

îmbunătățirea mecanismului de pensionare anticipată pentru carieră lungă, revizuirea metodologiei de calcul al minimumului de existență, reducerea stagiului de cotizare necesar pentru pensionare în condiții avantajoase pentru salariații care au activat în condiții deosebite de muncă.

Totodată, sindicaliștii pledează pentru ratificarea Convențiilor OIM nr. 102/1952

privind normele minime de securitate socială și nr. 190/2019 privind eliminarea violenței și hărțurii în lumea muncii, promovarea eficientizării dialogului social la toate nivelurile, elaborarea și adoptarea Programului național în domeniul securității și sănătății în muncă, neadmiterea flexibilității și liberalizării excesive a legislației muncii în detrimentul drepturilor, garanțiilor și intereselor legale ale salariaților.

Alexei Buzu și-a exprimat deschiderea de a dezvolta relațiile de colaborare cu sindicatele, care reprezintă un actor important al dialogului social, pentru a aborda subiectele menționate în cadrul întrevederii. Propunerile CNSM vor fi analizate minuțios și incluse în planul de acțiuni al ministerului pentru acest an.

Partile au convenit să dezvolte conlucrarea în implementarea campaniei naționale „Trecem pe alb”, lansată de minister în 2022, care urmărește să combată munca nedeclarată. De asemenea, vor fi organizate activități comune în cadrul unei campanii naționale care vizează prevenirea accidentelor de muncă și îmbunătățirea situației în domeniul securității și sănătății în muncă la nivel național.

sindicat.md

Locuri de muncă

Oportunități oferite la Soroca în cadrul unui proiect social

Organizația Internațională a Muncii (OIM) a lansat în raionul Soroca un Parteneriat Local de Ocupare (LEP). Acesta va contribui la crearea și formalizarea a circa 200 de locuri de muncă, extinderea a 24 de întreprinderi mici sau micro și pornirea a 26 de afaceri în diverse sectoare.

Potrivit Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), peste 1000 de locuitori din raionul Soroca, inclusiv persoane cu risc de excludere socială, se vor bucura de oportunitățile oferite de LEP, iar peste de 1500 de persoane vor beneficia indirect de rezultatele LEP. De asemenea, în cadrul LEP vor fi organizate instruirii la locul de muncă în sectorul meșteșugăresc, dezvoltată și aplicată curricula de instruire în sectorul TIC pentru creșterea gradului de pregătire în vederea angajării și îmbunătățirea abilităților practice a tinerilor.

Inițiativa a fost lansată de OIM în parteneriat cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, cu Consiliul Raional Soroca, CNSM și CNPM.

„Suntem bucuroși că împreună cu OIM și cu toți partenerii naționali și locali vom oferi oportunități pentru dezvoltarea afacerilor și crearea locurilor de muncă și astfel vom contribui la dezvoltarea social-economică a raionului Soroca. În această perioadă, în care ne confruntăm cu mai multe crize simultan, un asemenea ajutor este mai mult decât vital”, a menționat Svetlana Păunescu, vicepreședintă a raionului Soroca.

Prezentă la evenimentul de lansare, Anna Gherganova, șefa Direcției politice ocupaționale și de reglementare a migrației de la Ministerul Muncii și Protecției Sociale, a menționat că încă se resimt lacune în ceea ce ține de aplicarea la nivel local a Programelor și Strategiilor naționale pe piața muncii. Desigur, un rol important le revine Subdiviziunilor teritoriale de ocupare, dar acestea, de unele singure, nu vor reuși să sporească nivelul de ocupare la nivel local, fără instituțiile de învățământ, care pregătesc specialiști necesari pentru business, fără companii care creează locuri de muncă, fără APL, care creează condiții necesare pentru activitatea diferitelor organizații la nivel local.

LEP Soroca va fi implementat până la finele anului 2023 și va costa aproximativ 240 de mii de dolari.

Galina MUNTEANU

Beneficii

Rezultatele parteneriatului local de ocupare la Rezina

Până la finele acestui an, în raionul Rezina vor fi create sau formalizate peste 145 de locuri de muncă, vor fi pornite 26 de afaceri și cel puțin 24 de întreprinderi mici și mici vor fi formalizate.

Acestea sunt doar câteva dintre beneficiile de care se vor bucura locuitorii raionului Rezina odată cu implementarea Parteneriatului Local de Ocupare (LEP), care a fost lansat de către Organizația Internațională a Muncii (OIM) în colaborare cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Consiliul Raional Rezina, CNSM și CNPM.

În cadrul LEP Rezina vor mai fi organizate instruirii la locul de muncă în sectorul meșteșugăresc, va fi oferit suport micilor întreprinzători în vederea formalizării activității, extinderii afacerilor.

„Sprijinul acordat de Organizația Internațională a Muncii pentru implementarea Parteneriatelor Locale de Ocupare este în deplină concordanță cu prioritățile strategice ale ministerului, de a asigura oportunității mai bune de angajare, protecție socială și condiții decente de muncă. Suntem siguri că și acest parteneriat, la fel ca și celelalte trei realizate până acum în Republica Moldova, va contribui la creșterea nivelului ocupării și a calității acesteia, la sporirea competitivității întreprinderilor lo-

cale, crearea oportunităților egale pentru femei și bărbați, precum și la incluziunea pe piața muncii a grupurilor sociale vulnerabile din raionul Rezina”, a menționat ministrul Muncii și Protecției Sociale, Alexei Buzu.

Implementarea LEP Rezina prevede participarea a circa 16 parteneri publici și privați de nivel național și local, printre care organizații neguvernamentale, instituții financiare, educaționale și de formare profesională, serviciul de ocupare a forței de muncă, asociații de producători, întreprinderi și investitori.

„Parteneriatul Local de Ocupare propune soluții realiste și măsuri care vor contribui la creșterea nivelului de ocupare formală, cu respectarea principiului egalității de șanse și, respectiv, la sporirea veniturilor populației din raion și la îmbunătățirea nivelului de trai.

Succesul acestuia depinde doar de noi, de implicarea reală a tuturor actorilor locali și naționali. De aceea, vin cu îndemnul de a valorifica la maximum oportunitatea oferită și de a contribui fiecare în parte la crearea mecanismului de răspuns prompt la necesitățile noi ale pieței muncii”, a menționat Valeriu Ciorici, președintele raionului Rezina, în cadrul evenimentului de lansare.

LEP Rezina va fi implementat până la finele anului 2023 și va costa peste 200 de mii de dolari. Organizația Internațională a Muncii va acorda un suport în valoare de 76426 de dolari pentru diferite linii de intervenție.

În perioada 2018-2022, OIM a implementat în Republica Moldova trei Parteneriate Locale de Ocupare, în raioanele Cahul, Cantemir și Căușeni.

Galina MUNTEANU

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 4

Congres

Sindicaliștii FSCM au făcut bilanțul activității din 2018-2022 și au aprobat o nouă strategie pe cinci ani

În viața oricărui om există anumite momente esențiale, de cotitură, care îi marchează destinul, îi trasează un nou drum sau îi întăresc pașii să meargă pe calea aleasă. La fel e și cu structurile sindicale, care au obiective clare în activitatea lor: protecția drepturilor și a garanțiilor social-economice ale angajaților afiliați la respectiva echipă.

Congresul VII al Federației Sindicatelor din Comunicații din Republica Moldova (FSCM), care și-a ținut lucrările joi, 9 februarie, la Institutul Muncii, este destul de elocvent în acest sens.

La lucrările congresului au participat 103 din cei 105 delegați aleși. De asemenea, au fost prezenți mai mulți parteneri sociali, reprezentanți ai structurilor de stat și, bineînțeles, conducerea CNSM, în calitate de oaspeți de onoare.

În cuvântul său de salut adresat delegaților la Congres, Sergiu Sainciuc, vicepreședintele CNSM, a relevat că „Evenimentul de astăzi ca atare este unul nu numai al FSCM, dar al întregii familii sindicale din Republica Moldova. Toate evenimentele organizate la nivel de teritoriu, Federația, Confederația contribuie la consolidarea mișcării sindicale și sunt apreciate destul de înalt. Ar fi corect mai întâi de toate să vă aduc sincere mulțumiri pentru activitatea desfășurată în perioada respectivă, dorindu-vă succese pe viitor și multă sănătate în liniște și pace.

Ramura dvs. este foarte importantă și aduce un aport considerabil la dezvoltarea social-economică a Republicii Moldova și la accelerarea procesului de integrare a țării în UE. În ramură muncesc peste 11 mii de salariați, membri de sindicat. Rata de sindicalizare constituie circa 96% și este constant în creștere. Succesele și realizările în ramură sunt posibile datorită devotamentului și efortului salariaților membri de sindicat, care își fac zi de zi meseria cu cinste. Aceste realizări se datorează nu în ultimul rând partenerilor sociali din ramură: Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Federația Patronatului din Ramura Comunicațiilor. Faptul că aceste instituții sunt prezente la acest eveniment denotă forța și calitatea dialogului social în ramură.

Ne-am dori ca în toate ramurile să fie astfel de relații de cooperare cu sindicatele. Noi apreciem și aducem sincere mulțumiri pentru contribuția dvs. la menținerea unui parteneriat constructiv în ramură”.

Totodată, Sergiu Sainciuc a menționat în mod special că „Vocea poporului” nu este ziarul doar al Confederației, ci al fiecărui membru de sindicat! Citind acest ziar, devii bine informat la timp și cu siguranță protejat. „Faceți tot ce este posibil ca să măriți numărul de abonamente. Făcând lucrul acesta, instituția sindicală se consolidează”, a mai punctat vicepreședintele CNSM.

Redimensionarea valorilor în materie de protecție social-economică

În raportul prezentat, Elizaveta Iurcu, președintele în exercițiu al FSCM, a vorbit despre Strategia FSCM pentru 2018-2022 și despre principalele activități desfășurate de Federație în această perioadă.

„Perioada de dare de seamă pentru Federația Sindicatelor din Comunicații a constituit o perioadă a redimensionării valorilor în materie de protecție social-economică și de muncă a salariaților, membri de sindicat. În această perioadă, Consiliul Federației, Biroul Executiv, organizațiile membre au determinat, în activitatea lor, obiectivele prioritare, cum ar fi: îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă ale membrilor de sindicat, salarii decente și echitabile; consolidarea dialogului social care să conducă la soluționarea problemelor cu care se confruntă lucrătorii și reprezentarea membrilor de sindicat în toate structurile tripartite și bipartite de parteneriat; ridicarea nivelului de profesionalism al liderilor sindicali, prin formarea sindicală continuă în vederea consolidării mișcării sindicale și formării efectivului sindical activ; promovarea principiilor democratice în relațiile cu organizațiile sindicale membre: drepturi egale, solidaritate, independență și o disciplină financiară care să ofere o garanție activității unui sindicat puternic și profesionist”, a menționat Elizaveta Iurcu.

Liderul FSCM a relevat, între altele, că în domeniul protecției juridice a membrilor de sindicat s-au întreprins mai multe acțiuni, inclusiv: a continuat implementarea asigurării juridice a salariaților, membri de sindicat din toate organizațiile sindicale; pentru realizarea sistemului de asigurare juridică a membrilor de sindicat, s-a acordat permanent asistență juridică membrilor de sindicat prin examinarea și soluționarea petițiilor, a demersurilor, cererilor parvenite în scris pe adresa Federației; consultarea juridică a membrilor de sindicat în audiență, prin telefon, prin e-mail sau prin intermediul buletinului informativ „Comunicații”; perfectarea, la solicitarea membrilor de sindicat, a cererilor prealabile în vederea soluționării extrajudiciare a litigiilor apărute între administrație și salariați; întocmirea cererilor de chemare în judecată, pentru contestarea acțiunilor și actelor administrației, acțiuni ce atentează la drepturile și interesele membrilor de sindicat; reprezentarea membrilor de sindicat, la cerere, în instanța de judecată.

La ora actuală, toți membrii de sindicat din cele 61 de organizații din cadrul FSCM dețin polițe de asigurare privind asistența juridică, lucru mai rar întâlnit în rândul sindicatelor.

Evident, un subiect prioritar pentru sindicate, care a stat la temelia activității FSCM, a fost promovarea unei munci decente – concept promovată și de OIM prin Obiectivul de Dezvoltare Durabilă nr.8 și de CNSM.

În context, în perioada de dare de seamă, o atenție sporită a fost acordată soluționării problemelor ce țin de asigurarea unui nivel decent de viață al salariaților, asigurării garanțiilor sociale ale membrilor de sindicat.

drepturilor sindicale ca parte componentă a drepturilor omului, parteneriatului social, protecției muncii etc.

Referindu-se la colaborarea internațională a FSCM, Elizaveta Iurcu a pomenit în deosebi UNI Global Industrial, Sindicatul Lucrătorilor Poștali din România, în special cel din județul Suceava și Sindicatul Liber Independent Telecomunicații „Bogdan Vodă” Suceava.

FSCM a informat cu regularitate membrii de sindicat despre principalele momente ale activității proprii și despre deciziile adoptate, în buletinul informativ „Comunicații”, ziarul „Vocea poporului”, pagina web a FSCM și a CNSM, e-mail și rețelele de socializare (Viber, Facebook).

„În perioada de referință, FSCM a continuat să promoveze avantajele apartenenței la sindicat și, cu susținerea organizațiilor membre, au fost organizate și desfășurate diverse activități. O forță reală sunt și președinții comitetelor sindicale nou aleși, care s-au încadrat activ în activitatea sindicală, și sper că ei vor contribui esențial la promovarea obiectivelor pe care ni le propunem”, a conchis Elizaveta Iurcu.

Spre finalul lucrărilor Congresului, în funcția de președinte al FSCM a fost aleasă, cu vot unanim, Elizaveta Iurcu.

Preluându-și mandatul, dânsa a propus pentru funcțiile de vicepreședinți ai FSCM, pe baze obștești, pe Nona Cojocaru, președinte al Comitetului Sindical ÎS „Poșta Moldovei”, și pe Sergiu Gorîța, președinte al Comitetului Sindical de la SA „Moldtelecom”. Aceștia au fost confirmați cu vot unanim.

În încheiere, președintele proaspăt ales a mulțumit colegilor pentru încrederea acordată. Elizaveta Iurcu a promis că va depune toate eforturile pentru a nu dezamăgi așteptările lor. „Numai împreună vom reuși. Vom munci pentru realizarea obiectivelor propuse în Strategia FSCM pentru anii 2023-2028, și anume: promovarea drepturilor și intereselor social-economice și de muncă ale membrilor de sindicat prin consolidarea echipei la nivel de FSCM, bazată pe transparență și solidaritate; prin consolidarea și dezvoltarea parteneriatului social la toate nivelurile; promovarea unui dialog social constructiv la nivel de unitate și ramură; extinderea și consolidarea mișcării sindicale, garantarea democrației sindicale ș.a.”.

Natalia HADĂRCĂ

Cvadratura cercului

Recitindu-l
pe Coelho(Despre muncă decentă,
relații decente, iubire, bani și putere)

Ilie LUPAN

Dacă m-ar întreba cineva care este scriitorul preferat, aş răspunde: sunt mai mulți. Din America Latină – trei (Marquez, Llosa, Coelho), din America de Nord – tot vreo trei, din Europa – ceva mai mulți...

Dar nu despre scriitori aş vrea să vorbim aici, ci despre unele lucruri asupra cărora am meditat recitindu-l pe Paulo Coelho...

Sufletul nostru, spune Coelho, este condus de patru forțe, nevăzute: iubirea, moartea, puterea și timpul. Trebuie să iubim, pentru că suntem iubiți de Dumnezeu. Trebuie să luptăm ca să creștem, dar fără să cădem în capcana puterii pe care o obținem astfel, fiindcă știm că ea nu valorează nimic. Așa grăit-a Coelho, dacă e să-l parafrăzăm pe bătrânul Freud...

Noi, la rândul nostru, adăugăm aici că bogăția și puterea sunt strâns legate peste tot în lume. Excepțiile doar confirmă regula.

Apropo de bani. Fraza „nu mă întrebați cum am făcut primul milion de dolari, dar după primul milion pot justifica orice cent câștigat, plata tuturor taxelor și impozitelor”, atribuită lui Rockefeller, mare industriaș și filantrop american, spusă acum mai bine de un secol, reflectă realismul capitalismului sălbatic în faza incipientă. De atunci, lucrurile au evoluat atât de mult, încât la noi, „noi moldoveni” l-ar putea parafrăza pe fondatorul Standard Oil Company astfel: „nu mă întrebați cum am făcut primul miliard, că oricum nu pot plăti taxele și impozitele cuvenite, fiindcă nu aş trece așa-zisul „test de integritate”, necesar pentru a intra în politică. Iar politica, la noi, de cele mai multe ori, e folosită fie pentru a înmulți averea, fie pentru a nu o pierde. Iar lăcomia, minciuna și ipocrizia, acestea din urmă derivând din prima caracteristică, au făcut „casă bună” cu politica. Este adevărat, puțini au ajuns la „mititica” pentru abuz de putere, escrocherii și furturi în proporții deosebite de mari, după ce au băgat mâna în buzunarul statului sau al celor sărmani... Unii sunt fugari (dar nu poți fugi toată viața, nu e așa?), alții sunt anchețați...

Dar să revenim la Coelho. „Arată că îți pasă de săraci, fiindcă ei sunt aici pentru ca tu să îți dovedești virtutea milosteniei. (...) lubește. Fiindcă vei fi primul care să tragă foloase – lumea din jur te va răsplăti... Iubirea nu are nevoie să fie înțeleasă. Trebuie doar să fie dovedită. Prin urmare, ce îți aduce viitorul depinde pe de-a-ntregul de puterea ta de a iubi”.

În legătură cu aceasta, mi-am amintit de un caz făcut public acum câțiva ani. Un patron american, foarte bogat, când a decis să se retragă din afaceri, le-a făcut, de Crăciun, o surpriză tuturor angajaților săi – și era vorba de mii de salariați. A împărțit cea mai mare parte din acțiunile deținute la companiile sale tuturor angajaților, proporțional cu vechimea în muncă și cu performanțele înregistrate. Au fost angajați care au primit cadouri de sute de mii de dolari... Și toți erau fericiți, de la primul până la ultimul angajat, fiindcă munca lor a fost într-adevăr apreciată nu doar în vorbe. Așa a înțeles omul noțiunea de muncă decentă, relații decente între angajator și angajați! Câți oameni de afaceri, de la noi sau de aiurea, sunt capabili de gesturi asemănătoare, pline de demnitate?

Tot în acest context, Bill Gates, care a ajutat, prin fundația sa, atâția oameni de pe toate meridianele, le-a lăsat prin testament copiilor săi (înainte de divorț și de partajarea averii) „doar” câte un milion de dolari, restul averii, de zeci de miliarde, le va dona statului în care a acumulat bogății prin muncă cinstită. Este adevărat că acest stat oferă tuturor posibilități de a se manifesta, spre deosebire de statul în care trăim noi, care știe doar să-i mulgă pe propriii cetățeni...

Și închei tot cu Coelho: „Nu-și înțelege propria demnitate decât cel care a fost în stare să-și pretuiască fiecare pas”...

Iubiți-vă ca frații și veți fi fericiți, indiferent de ce și cât veți deține!

Ședințe

Două evenimente organizate
de FSLC, la care s-a discutat
despre realizări și perspective

Biroul de Tineret al Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Cultură (BT al FSLC) s-a convocat recent, în prima ședință din acest an, pentru a evalua activitatea acestei structuri sindicale realizată pe parcursul anului 2022 și pentru a discuta despre acțiunile pentru următoarea perioadă de activitate. Ședința s-a desfășurat în format online.

Mihail Condur, președintele Biroului de Tineret al FSLC, a informat despre activitățile acestei structuri sindicale, realizate la nivel de ramură, pe parcursul anului 2022. El a menționat că tinerii sindicaliști din cadrul centrelor și organizațiilor membre ale FSLC au participat la diverse activități realizate atât la nivel de ramură, cât și la nivel teritorial și primar.

La eveniment a participat și Nadejda Andronic, vicepreședinta a FSLC, care a informat că, din numărul total al efectivului sindical al FSLC, tinerii sindicaliști constituie 18 la sută sau peste două mii de tineri salariați și studenți ai instituțiilor din ramura culturii.

„Protecția drepturilor social-economice ale tinerilor a fost și este în atenția federației sindicale de ramură”. Conducerea FSLC a cerut de mai multe ori guvernărilor sa fie modificată legislația, care să prevadă achitarea indemnizației unice tuturor specialiștilor tineri din ramura culturii, atât din mediul rural, cât și din cel urban, la fel cum beneficiază tinerii specialiști din ramura educației și cea a sănătății”, a menționat sindicalista.

În final, vicepreședinta FSLC, a menționat că „tinerii sunt prezentul și viitorul țării, iar în domeniul culturii este o necesitate stringentă de specialiști tineri, care trebuie să fie motivați corespunzător pentru a profesa în aceste domenii, atât de importante pentru dezvoltarea armonioasă a fiecărei comunități și a societății în ansamblu”.

Membrele Biroului de Femei al Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Cultură din Republica Moldova (BF al FSLC) s-au convocat, pe 3 februarie, într-o ședință de lucru pentru a face bilanțul activităților realizate pe parcursul anului 2022 și a trasa prioritățile pentru anul 2023.

La deschiderea activității, Nadejda Andronic, vicepreședinta FSLC, a menționat faptul că, din numărul total al efectivului sindical (de aproape 13 mii de membri), femeile sindicliste constituie 64 la sută sau peste opt mii de persoane din ramura cul-

turii. În context, protecția drepturilor social-economice ale femeilor este permanent în atenția federației sindicale de ramură la toate nivelurile, la fel ca și drepturile tuturor membrilor de sindicat, a menționat sindicalista.

În calitate de președintă a Biroului de Femei al FSLC, Nadejda Andronic a informat despre activitățile structurii sindicale realizate pe parcursul anului 2022 la nivel de ramură și despre activitățile Comisiei de Femei a CNSM.

În context, s-a menționat activitatea desfășurată, în comun cu Biroul de Tineret al FSLC, cu genericul „Fiecare femeie și fată are dreptul la respectarea și protecția drepturilor umane”, organizată în contextul Campaniei „16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen”. Prin această activitate s-a intenționat de a contribui la informarea și sensibilizarea societății privind fenomenul violenței în societate și de a crește gradul de conștientizare privind problema violenței asupra femeilor și fetelor din ramură și din țară.

Reuniune

FSCRE a dezbătut subiecte
ce vizează activitatea sindicală

Membrii Biroului Executiv al Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Industria Chimică și Resurse Energetice din Republica Moldova (FSCRE), s-au întrunit, pe 3 februarie curent, în prima ședință din acest an pentru a pune în discuție mai multe chestiuni de importanță social-economică, dar și de ordin organizatoric, care vizează activitatea sindicală a FSCRE pentru perioada următoare.

Conform ordinii de zi a Biroului Executiv, liderii sindicali au pus în dezbatere și au adoptat Hotărâri ce țin de activitățile sindicale planificate pentru semestrul I:

Cu privire la convocarea ședinței Consiliului General al FSCRE; cu privire la aprobarea Planului activităților educaționale în semestrul I al anului 2023; cu privire la reconfirmarea cu statut de persoană juridică a Organizației Sindicale Primare

la Agenția Servicii Publice; cu privire la organizarea și desfășurarea Forumului Comisiei de Tineret al FSCRE; cu privire la participarea președintelor OSP la campania lansată de Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova: „Organizația primară – energia mișcării sindicale”;

Margareta Strestian, președinta FSCRE, a prezentat informații detaliate la fiecare subiect pus în discuție.

De asemenea, Margareta Strestian a îndemnat liderii sindicali

prezenți să participe activ în cadrul campaniei „Organizația primară – energia mișcării sindicale”, care va fi lansată de CNSM la data de 28 martie în Chișinău, la 29 martie, la Bălți și la 30 martie anul curent – la Cahul.

Biroul Executiv al FSCRE este organul executiv de conducere în perioada dintre ședințele Consiliului General al Federației.

Grupaj de materiale realizate de **Natalia HADĂRCĂ**

»CONSULTAȚII

6

Economistul

Prevederi în domeniul remunerării muncii în sectorul bugetar pentru 2023

Ana MOLDOVANU,
consilier superior
în Departamentul
protecție
social-economică
al CNSM

(Continuare din nr. 5)

• Sporul pentru implicarea mijlocită în realizarea sarcinilor prioritare în contextul implementării cerințelor de aderare la Uniunea Europeană, acordat personalului din autoritățile publice (art. 20 prim) s-a micșorat de la 75% la 50% din salariul de bază.

• Legea s-a completat cu un articol nou - articolul 20 secund, Sporul pentru consolidarea capacităților instituționale ale autorităților publice locale amalgamate.

Sporul pentru consolidarea capacităților instituționale ale autorităților publice locale se va stabili personalului din cadrul autorităților publice locale amalgamate.

Criteriile și condițiile de stabilire a sporului pentru consolidarea capacităților instituționale ale autorităților publice locale amalgamate se vor aproba de către Guvern.

Sporul pentru consolidarea capacităților instituționale ale autorităților publice locale amalgamate se vor acorda în baza unui regulament intern aprobat prin decizie a consiliului local.

• S-a majorat plata compensatorie de la 3500 de lei la 4000 de lei. În cazul în care, pentru unii salariați din unitățile bugetare, salariul lunar calculat pentru o funcție cu durata normală a timpului de muncă este mai mic de 4000 de lei, aceștia vor beneficia de plăți compensatorii. Plata compensatorie se determină ca diferență dintre suma de 4000 de lei și salariul lunar calculat în condițiile prezentei legi și se recalculează proporțional timpului efectiv lucrat.

Totodată, conform Legii 356 din 29.12.2022, începând cu 1 aprilie 2023, se majorează clasele de salarizare:

• pentru agentul guvernamental - cu 15 clase succesive.

• pentru funcțiile publice de conducere și de execuție cu atribuții în domeniul elaborării și coordonării elaborării politicilor și/sau al avizării proiectelor de acte normative din cadrul ministerelor, Cancelariei de Stat, Secretariatului Parlamentului și Aparatului Președintelui Republicii Moldova - cu 6 clase de salarizare succesive față de cele prevăzute în tabel pentru aceste funcții.

• pentru funcții publice din cadrul Consiliului Audiovizualului se majorează față de cele stabilite în tabel după cum urmează:

- pentru funcțiile publice de conducere și funcțiile publice de execuție „consultant principal”, „consultant superior”, „consultant”, „specialist principal”, „specialist superior”, „specialist” - cu cinci clase succesive;

- pentru funcțiile publice de execuție „controlor de stat principal”, „controlor de stat superior”, „controlor de stat” - cu opt clase succesive.

• pentru funcțiile publice de conducere și funcțiile publice de execuție „specialist principal”, „specialist superior”, „specialist” din cadrul Comisiei Electorale Centrale se majorează cu cinci clase de salarizare succesive față de cele prevăzute în tabel pentru aceste funcții.

• pentru funcțiile publice din cadrul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor se majorează față de cele stabilite în tabel, după cum urmează:

- pentru funcțiile publice de conducere - cu trei clase succesive;

- pentru funcțiile publice de execuție - cu opt clase succesive.

• pentru funcțiile publice din cadrul Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor se majorează față de cele stabilite în tabel, după cum urmează:

- pentru funcțiile publice de conducere și funcțiile publice de execuție „specialist principal”, „specialist superior”, „specialist” - cu cinci clase succesive;

- pentru funcțiile publice de execuție „inspector principal”, „inspector superior”, „inspector” - cu 10 clase succesive.

• pentru funcțiile publice „auditor intern”, „auditor intern superior”, „auditor intern principal” și „conducător al subdiviziunii de audit intern” se majorează cu trei clase succesive față de cele prevăzute în tabel pentru funcțiile respective.

• pentru funcțiile publice cu statut special cu atribuții în domeniul medical din Administrația Națională a Penitenciarelor, din instituțiile penitenciare și subdiviziunile subordonate se majorează față de cele stabilite în tabel, după cum urmează:

- pentru funcțiile de conducere cu statut special - cu trei clase succesive;

- pentru funcțiile de execuție cu statut special - cu șase clase succesive.

• pentru șoferii (conducătorii auto) ai Bazei auto a Aparatului Președintelui RM, clasele de salarizare se majorează cu 12 clase succesive.

1. Prin Hotărârea Guvernului nr. 942 din 28.12.2022, a fost modificată Hotărârea Guvernului nr. 1231/2018 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar cu referire la modul de stabilire și de plată a sporului de performanță.

În cazul funcționarilor publici, la elaborarea actului cu caracter intern privind sporul de performanță se va ține cont de Regulamentul cu privire la evaluarea performanțelor profesionale ale funcționarului public, aprobat de către Guvern.

Evaluarea performanțelor profesionale ale funcționarilor publici se efectuează semestrial pentru semestrul precedent, în modul stabilit de Guvern.

Evaluarea performanțelor angajaților cu care au fost încetate raporturile de serviciu se va efectua până la ultima zi lucrătoare din trimestrul/semestrul în care nu au fost evaluați.

Pentru angajați cu care au fost încetate raporturile de muncă, sporul de performanță se va calcula până la ultima zi lucrătoare și se va achita la data încetării raporturilor de serviciu.

Sporul pentru performanță se acordă diferențiat la nivel de angajat, în funcție de rezultatele evaluării performanțelor, iar limitele se stabilesc prin actul normativ cu caracter intern.

Cetățeanul și legea

Rubrica „Cetățeanul și legea” vine în ajutorul cititorului nostru care caută răspunsuri la întrebări de ordin juridic. Continuăm această tradiție pentru ca cititorii care sunt și salariați la diverse întreprinderi să nu se simtă vulnerabili din punct de vedere juridic în fața celor care încearcă să-i manipuleze. La întrebările primite la redacție va răspunde Ion PREGUZA, expert în Departamentul juridic al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, în fiecare luni și joi de la 14:00 până la 16:00. Ne puteți contacta și la linia fierbinte 0-800-800-20.

Salariata gravidă vs. intenția angajatorului de a o concedia

? Spuneți-mi, vă rog, care sunt particularitățile încetării raporturilor juridice de muncă ale femeilor în cazul concedierii? Când și cum ar trebui salariata însărcinată să anunțe angajatorul despre starea sa de graviditate ca să beneficieze de toate drepturile prevăzute de lege? În ce cazuri angajatorul poate concedia salariata gravidă?

Emilia Olaru, Chișinău

(Continuare din nr. 5)

Limitarea concedierii în condițiile CM. Particularitățile reglementărilor legale cu referire la limitarea concedierii (salariațelor gravide sau a celor care folosesc concediile de îngrijire a copiilor în vârstă de până la trei ani sau se află în concediu suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului în vârstă de la trei la patru ani), sunt prevăzute de CM.

Din motive de claritate, este oportun să concretizăm, mai întâi, care este modalitatea sau când și cum ar trebui salariata însărcinată să anunțe angajatorul despre starea sa, ca să beneficieze de drepturile respective prevăzute de lege.

În acest sens, trebuie să pornim de la prevederile art. 1 din CM, care dispune că „femeie gravidă este orice femeie care anunță în scris angajatorul asupra stării sale fiziologice de graviditate și anexează un certificat medical eliberat de medicul de familie sau de medicul specialist, care atestă această stare”.

Prin urmare, pentru a beneficia de drepturile și garanțiile respective, inclusiv de limitarea concedierii în cazul confirmării sarcinii, salariata respectivă urmează să notifice în scris angajatorul despre acest lucru, anexând (la notificarea scrisă) certificatul medical pomenit mai sus.

Este de menționat faptul că legislația nu conține prevederi referitoare la faptul când salariata trebuie să informeze angajatorul că este însărcinată. Această situație nu este potrivită pentru angajator, deoarece poate provoca concedierea unei salariate, necunoscând faptul că ea este însărcinată.

În situația unui litigiu, pe motivul concedierii unei salariate, necunoscând faptul că ea este însărcinată, sarcina probei că angajatorul cunoștea starea de graviditate a salariatei anterior emiterii deciziei de concediere aparține salariatei. La rândul său, angajatorul urmează să dovedească că nu cunoștea faptul că salariata concediată era gravidă.

În același timp, nu poate fi negat faptul că nereglementarea de către legislația a unui termen exact în care salariata urmează să notifice în scris angajatorul despre survenirea sarcinii se datorează circumstanțelor de ordin fiziologic ce survin diferit în fiecare caz particular.

Ori, salariata poate notifica angajatorul despre survenirea sarcinii chiar imediat după confirmarea medicală a acestei stări. Cert este că cu cât mai repede este anunțat angajatorul despre survenirea sarcinii, cu atât mai repede salariata se bucură de protecția legii.

”Conform art. 86, alin. (2) din CM, nu se admite concedierea salariatei în perioada aflării sale în concediu de maternitate

Nu se admite concedierea. Art. 86, alin. (2) din CM dispune că nu se admite concedierea salariatei inclusiv în perioada aflării sale în concediu de maternitate, în concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de trei ani, în concediu suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului în vârstă de la trei la patru ani etc., cu excepția cazurilor de lichidare a unității.

Dispoziția art. 86, alin. (2) din CM are un caracter general și se referă la interdicția de concediere a mai multor categorii de salariați.

O altă normă, care are un caracter special și se referă la garanțiile juridice referitoare inclusiv la interzicerea concedierii femeilor gravide și altele, o constituie art. 251 din CM.

Astfel, art. 251 din CM dispune că se interzice concedierea femeilor gravide, a femeilor care au copii în vârstă de până la patru ani și a persoanelor care folosesc concediile pentru îngrijirea copilului prevăzute la art. 124, 126 și 127, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 86 alin. (1) lit. b), g) - k) din CM.

(Va urma)

Interviu

Faima Sanatoriului „Nufărul Alb” din Cahul a trecut de mult timp peste hotarele țării

Amplasat în cea mai pitorească zonă a orașului Cahul, pe malul Lacului Frumoasa, protejat de aglomerația orașului, înconjurat de câmpuri viu colorate, de dealuri cu vârfuri rotunjite, pe care cresc brazi falnici și veșnic verzi, faima Sanatoriului „Nufărul Alb” a trecut de mult timp peste hotarele Republicii Moldova. Aici vin să-și întrezeze sănătatea și să se odihnească de forfota vieții oameni din toată Europa și din țările CSI. Pacienții care au vizitat măcar o dată acest loc și au beneficiat de serviciile oferite de medicii și terapeuții de la sanatoriu, rămân cu marea dorință în inimă de a reveni iar și iar la „Nufărul Alb”, ca la un izvor cu apă vie. Astfel a început interviul cu Alexandru Scutelnic, medic-șef al Sanatoriului „Nufărul Alb”.

- Ce reprezintă la această etapă Sanatoriul „Nufărul Alb”, la care dintre pacienți le-ați recomanda să vină să-și refacă sănătatea anume la acest sanatoriu?

- Sanatoriul „Nufărul Alb” a devenit în ultimii ani o stațiune balneară modernă, dotată cu echipament medical performant, bine cunoscută în țara noastră și peste hotarele ei. Aici vin anual mii de cetățeni pentru tratament și reabilitare. Doresc să spun că în acest moment nu ducem lipsă de pacienți, oamenii vin mereu. Avem pacienți din Republica Moldova, dar ne pășesc pragul și cetățeni străini, inclusiv din SUA. La „Nufărul Alb” activează

maladii ale aparatului locomotor; sistemului nervos periferic; tractului digestiv; boli ginecologice; afecțiuni ale pielii. Fără exagerare, pe durata unui sejur, medicii vă poate ameliora starea de sănătate.

Sanatoriul „Nufărul Alb” este o stațiune confortabilă, baza curativă se compune din următoarele subdiviziuni: secția băi, bazin de înot, cabinete de hidropatie, masaj clasic și subacvatic, secție de fizioterapie, kinezoterapie, săli de forță, inhalatorii, cabinet pentru microclimat artificial, buvet de apă minerală, secție de parafină și ozocherită, salină. Funcționează laboratorul clinic și biochimic, cabinetul de radiodiagnostic și diagnostic funcțional. În secția de stomato-

minerale sunt incluse în prețul biletului balneosanatorial.

- Se știe că, de la o anumită vârstă, cu toții avem nevoie, indiferent de anotimp, de un sistem respirator sănătos și de o imunitate puternică. Ce tratament oferă la acest capitol sanatoriul?

- La „Nufărul Alb” noi le oferim pacienților o alternativă naturală la medicamente. Speleoterapia este un tratament în camera salină, o metodă naturală sută la sută, non-invasivă, eficientă pentru fortificarea sistemului imunitar, dar și în combaterea diverselor afecțiuni sezoniere și nu numai. Este o salină unică în Republica Moldova, având o capacitate de cazare pentru 100 de pacienți concomitent. În salină simți un puternic impact terapeutic: pe lângă faptul că tratează astmul bronșic, pneumoniile cronice, sinuzita, neurodermita, psoriazisul etc., pacienții se relaxează, citesc cărți, reviste.

Aș mai adăuga că pe teritoriul sanatoriului, cu implicarea activă a conducerii Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM), au fost amenajate terenuri de sport, un cămin cultural, bibliotecă, pavilion pentru jocuri de masă, magazine. Sanatoriul dispune de legătură telefonică internațională, televiziune prin cablu, internet.

- Sanatoriul „Nufărul Alb” se află în subordinea CNSM, constituind patrimoniul al sindicatelor, în care s-au investit mulți bani, mai ales mult suflet. Cum apreciați relațiile cu conducerea CNSM și cu celelalte instituții sindicale, aflate în subordinea Confederației?

- Relațiile noastre sunt foarte bune. Tot ce am reușit să realizăm de-a lungul anilor, bineînțeles, este meritul colaborării noastre fructuoase și ajutorului financiar și logistic acordat de conducerea sindicatelor. Investițiile Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova în ultimii ani în infrastructura sanatoriului și profesionalismul înalt al întregii echipe a permis ca „Nufărul Alb” să devină o instituție medicală de recuperare a sănătății cu un mare prestigiu în Republica Moldova și peste hotarele ei. Despre aceasta ne vorbește și faptul că până la pandemie sanatoriul era vizitat anual de peste opt mii de pacienți. Doresc să accentuez că pragmatismul, profesionalismul și obiectivismul sunt cuvintele-cheie care caracterizează relațiile cu noua conducere a CNSM, condusă de președintele Igor Zubcu. Am elaborat planuri mari de renovare a sanatoriului, pe care sunt sigur că le vom realiza, dacă vom avea o economie stabilă și pace în regiune.

Interlocutor: Anatol FIȘER

- Domnule Alexandru Scutelnic, din cele spuse mai sus înțeleg că toate aceste cuvinte pot fi rostite de un conducător care ține foarte mult la instituția pe care o conduce și care se dedică, cu trup și suflet, profesiei îndrăgite, se conduce de jurământul dat lui Hipocrate. În continuare, totuși, aș dori să revenim la problemele cu care se mai confruntă și astăzi Republica Moldova. Mă refer la Covid-19, la războiul din Ucraina, care au dat peste cap activitatea multor instituții, afectând și „Nufărul Alb”. Ne interesează cum ați răspuns la provocări în această perioadă complicată?

- Pandemia de Covid-19, apoi războiul din Ucraina au determinat colectivul sanatoriului să-și revizuiască radical activitatea, în mare, a trebuit să ne consolidăm eforturile pentru a face față noilor provocări. Dacă ne referim la ultimii ani, cel mai dificil a fost anul 2020, când, din luna martie și până în iulie, nu am activat. Pacienții ne telefonau, pentru că doreau foarte mult să ajungă la „Nufărul Alb”, dar noi nu aveam dreptul să activăm. În 2021, situația s-a ameliorat puțin și am început să primim pacienți la capacitatea de 50 la sută, respectând, bineînțeles, cu strictețe toate măsurile de protecție împotriva Covid-19. Acum, mă bucur să spun că aproape am revenit la normalitate, cu excepția unor probleme ce țin mai mult de situația din regiune.

peste 245 de angajați, printre ei sunt mulți medici de categorii superioară și de prima categorie, care manifestă o atenție deosebită față de pacienți. Sănătatea pacientului este o preocupare deosebită pentru întregul colectiv, care depune efort zilnic ca toți să beneficieze de un tratament calificat și să se simtă confortabil la noi.

În prezent, oamenii care ne pășesc pragul pot beneficia de o gamă largă de servicii de sănătate cu efecte curative semnificative, în

logie sunt create condiții pentru tratare și protezare dentară.

- Majoritatea pacienților care au fost la sanatoriu vorbesc cu mare entuziasm despre apa de Cahul, despre efectele ei terapeutice.

- Despre apa de Cahul aș face o mențiune specială. Aici există mai multe izvoare subterane cu o compoziție unică de minerale benefice pentru mai multe sisteme ale organismului uman. Apele minerale sulfuroase sunt recunoscute pentru efectul remarcabil pe care le au în tratamentul unui spectru larg de afecțiuni. Hidroterapia, adică terapia cu apă, face parte dintre metodele naturiste care pun în valoare apele minerale.

Lată care sunt avantajele terapiei cu apă: tratează afecțiunile articulare și ameliorază durerile de spate; diminuează durerile cauzate de artrită; contribuie la relaxarea musculaturii corpului; susține digestia și crește metabolismul; îmbunătățește tonusul muscular și sănătatea pielii; stimulează imunitatea; favorizează circulația sanguină; susține termoreglarea.

Pacienții se bucură de hidroterapie prin băi cu apă din sonda noastră proprie. Băile

Vești bune

Statul va finanța editarea mai multor cărți semnate de autori autohtoni

Statul va finanța traducerea unor lucrări ale autorilor autohtoni în limbi străine, precum și publicarea acestora peste hotare. Proiectul de lege respectiv a fost adoptat, pe 2 februarie, cu votul a 65 de deputați.

Guvernul urmează să apro- be un Regulament-cadru care va prevedea condițiile de finanțare a revistelor culturale, precum și me- canismul de susținere a traducerii și editării cărților în străinătate.

Astfel, orice editură din străinătate, care are intenția să traducă și să publice un autor din Republica Moldova, va putea aplica la un concurs pentru a obține o susținere financiară din partea statului. O altă prevedere a inițiativei legislative se referă la faptul că Ministerul Culturii va putea finanța și reviste literare și de cultură.

Expoziție fotografică

Alături de Ucraina, în lupta pentru viață și pace

20 de artiști ucraineni și-au prezentat lucrările în cadrul expoziției de fotografie „Live Project. Cum e să înfrunți dezgolit o forță distrugătoare?”, care a fost inaugurată, recent, în incinta Centrului de Informare al UE din Chișinău. Expoziția reprezintă un apel colectiv al ucrainenilor adresat lumii întregi de a rămâne în continuare alături de Ucraina și de a oferi suport în lupta lor pentru viață și pace.

Ambasadorul Uniunii Europene la Chișinău, Jānis Mažeikis, a afirmat, la inaugurarea expoziției, că fotografiile prezentate arată realitatea Ucrainei care se confruntă cu un război injust, declanșat de Rusia: „Din poveștile lor se vede că sunt oameni care își apără baștina. Noi, din partea Uniunii Europene, vom face tot posibilul pentru a-i sprijini în lupta lor în acest război și pentru ca să le asigurăm că vor obține o victorie cât mai rapidă”.

Ambasadorul a încurajat oamenii să viziteze această expoziție și să se gândească la faptul că „nimeni nu are dreptul să folosească instrumente militare pentru îndeplinirea dorințelor criminale”.

Potrivit pictoriței Elena Afanasieva, originară din Herson, curatorul expoziției, imaginile etalate reprezintă poveștile oamenilor de rând ce înfruntă de unii singuri forța distrugătoare a războiului din Ucraina. Medici, profesori, jurnaliști, artiști, specialiști IT, voluntari ucraineni, care-și expun în imagini și cuvinte vulnerabilitatea cauzată de război. „Nu este om în Ucraina pe fața căruia să nu vezi urme de frică și vulnerabilitate. În ciuda fragilității umane și lipsei lor de apărare în calitate de civili, acești oameni rezistă și continuă să lupte pentru libertate, valori democratice și siguranță în întreaga Europă”, a menționat Elena Afanasieva.

”Nimeni nu are dreptul să folosească instrumente militare pentru îndeplinirea dorințelor criminale

Prezent la eveniment, ambasadorul Ucrainei în Republica Moldova, Marko Sevcenko, a remarcat că autorii expoziției au vrut să transforme tragediile a sute de mii de ucraineni afectați de război din cifrele seci în vieți ale unor oameni reali care au avut noroc să trăiască într-o țară pașnică înainte de război, dar într-o noapte, datorită „dorinței unui lider care a pierdut legătură cu realitatea”, au devenit refugiați care sunt în căutarea unui loc mai sigur în alte țări.

Proiectul a devenit posibil datorită sprijinului financiar al Uniunii Europene în cadrul „Eastern Partnership Civil Society Fellowship Programme”. Expoziția va fi deschisă publicului până la data de 24 februarie.

Anatol FIȘER

Sport

Anastasia Nichita, marea câștigătoare a turneului internațional Zagreb Open

Anastasia Nichita a început în forță noul sezon internațional de lupte. Campioana mondială en-titre s-a clasat pe primul loc la Zagreb Open, primul turneu internațional al anului din categoria Ranking Series. Evoluând la categoria de greutate 59 kg, cea mai bună sportivă a anului trecut din R. Moldova a încheiat aproape toate confruntările din capitala Croației înainte de expirarea timpului regulamentar.

Ea a fost declarată învingătoare prin superioritate tehnică (se acordă când diferența e de cel puțin 10 puncte) în luptele cu azera Alyona Kolesnik (11-0) și cu unguoacele Viktoria Borsos și Nikolett Szabo (10-0, în ambele cazuri).

Doar japoneza Yui Sakano a reușit să opună rezistență sportivei noastre, dar a fost, totuși, nevoită la final să piardă cu scorul de 0-7.

În concursul feminin, luptătoarele din R. Moldova au mai reușit două clasări pe podium, prin Mariana Drăguțan (locul 2, categoria 55 kg) și Irina Rîngaci (locul 3, categoria 68 kg).

Alexandru Capmoale a obținut medalia de argint la Campionatul European de Karate

Sportivul Alexandru Capmoale a obținut medalia de argint la Campionatul European de Karate WKF, ediția 2023, devenind astfel vice-campion european (juniori).

Campionatul, rezervat cadeților, juniorilor și Under 21, s-a desfășurat în Larnaca (Cipru). Sportivul este antrenat de Victor Capmoale. Participarea la competiție a fost susținută financiar de Ministerul Educației și Cercetării. Sportivul și antrenorul vor beneficia de premii bănești.

Sheriff Tiraspol se va duela cu Partizan Belgrad la Chișinău

Sheriff se așteaptă la o susținere cât mai mare a fanilor la meciul cu Partizan Belgrad din playoff-ul Ligii Conferințelor.

Sheriff Tiraspol se pregătește de duelul cu Partizan Belgrad din Liga Conferințelor, aflat în cantonament în Turcia, unde până în prezent a disputat două meciuri amicale. Echipa pregătită de Roberto Bordin a învins formația Olimpic, din Uzbekistan, scor 2-1, și a remizat cu liderul campionatului din Danemarca, Nordsjaelland, scor 1-1.

„Viespile” vor mai disputa un meci de verificare în compania ucrainenilor de la Krivbas. Va fi ultimul amical înainte de confruntarea cu sârbii de la Partizan. Tiraspolul a anunțat că s-au pus deja în vânzare biletele, prețul cărora începe de la 50 de lei, care pot fi procurate pe site-ul tickets.fmf.md.

Meciul Sheriff - Partizan va avea loc pe 16 februarie pe stadionul Zimbru, în prima manșă a playoff-ului Ligii Conferințelor, iar returul se va desfășura în deplasare, pe 23 februarie.

Cele două echipe s-au mai întâlnit în anul 2005 în preliminariile Ligii Campionilor, când sârbii s-au impus în ambele manșe cu același scor, de 1-0.

VOCEA POPORULUI

Ziarul este înregistrat la Camera Inregistrării de stat, numărul de înregistrare: 1004600040498 din 25.07.1995

Indice de abonare: 67798

Fondatori:

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova

www.vocea.md
info@vocea.md

Abonamentul la ziar poate fi perfectat în orice oficiu poștal din RM sau direct în redacție.

Redactor-șef: Ilie LUPAN, tel.: 022266543

Secretar de redacție: Anatol FIȘER, tel.: 022266543

Contabil-șef: Svetlana BALAN

Redactori: Natalia HADĂRCĂ, Galina MUNTEANU, Redactor-stilizator: Anghelina DUDULICA

Tehnoredactor: Sergiu BALTAGA, Dezvoltator web: Alexei OVCINICOV

Colegiul redacțional: Ilie Lupan; Sergiu Sainciuc; Elizaveta Iurcu; Margareta Stresțian; Nadejda Lavric; Angela Olean.

Adresa redacției: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. 31 August 1989, 129, et. IX.

Tipar: "Edit Tipar Grup" SRL, str. Fereedului 4, mun. Chișinău. Com.: 104

Redacția nu poartă răspundere pentru conținutul și corectitudinea anunțurilor publicitare. Textele marcate cu P (publicitate) și PP (publicitate politică) sunt publicate în regim de publicitate plătită.